

 ČESKÁ KRAJINA
společně pro přírodu

výroční zpráva 2012

SLOVO ŘEDITELE

Rok 2012 se stal další důležitou etapou na cestě společnosti Česká krajina k realizaci projektů pomáhajících k ozdravení tuzemské přírody. Podařilo se nám získat významnou podporu od dárců, nejrozsáhlejší z nich od společnosti Ekospol. Ta významnou částkou podpořila projekt Návrat zubrů do České republiky. Díky tomu jsme začali pracovat na tom, abychom mohli náš nejstarší projekt, který jsme odstartovali současně se založením společnosti v roce 2007, představit odborné veřejnosti. Klíčovou podmínkou bylo vypracování první rozsáhlé studie o historii, biologii a ochraně zubrů i jejich chovu v České republice. Odbornou studii „Návrat zubra evropského (*Bison bonasus*) do České republiky: Potenciální přínosy a perspektivní lokality“ vydala společnost Česká krajina v listopadu 2012 ve spolupráci s předními experty Biologického centra Akademie věd v Českých Budějovicích, Ústavu zoologie obratlovců Akademie věd v Brně a Jihočeské univerzity. Celá studie je k dispozici na adrese: <http://www.ceska-krajina.cz/navratzubru>. Její představení široké veřejnosti pak bylo naplánováno na leden roku 2013.

Veřejnost jsme seznámili rovněž s dalším projektem zaměřeným na velké kopytníky. Na základě spolupráce s nizozemskou nadací Taurus Foundation se Česká republika připojí k mezinárodnímu úsilí o znovuvyšlechtění pratur. Toto zvíře bylo po tisíce let součástí evropské i české přírody a patřilo ke klíčovému druhům, které formovaly místní krajinu. V současnosti by znovuvyšlechtěný pratur mohl výrazně pomoci při přirozené údržbě bezlesí.

Od jara roku 2012 může veřejnost přispívat na realizaci projektů společnosti Česká krajina prostřednictvím dárcovské SMS. Z mobilního telefonu mohou zájemci zaslat dárcovskou textovou zprávu ve tvaru DMS KRAJINA na číslo 87 777. Cena DMS je 30 korun a na projekty společnosti Česká krajina jde z této částky 27 korun. Dárcovská SMS je společným projektem Fóra dárců a Asociace provozovatelů mobilních sítí. Do konce roku 2012 podpořily naši organizaci zasláním DMS stovky lidí, kteří poslali více než devět tisíc korun. Na naše projekty mohou lidé přispívat rovněž on-line metodami prostřednictvím projektu Darujspavne.cz. V rámci splnění podmínek pro zařazení do těchto dárcovských programů se Česká krajina zařadila mezi dvě stovky prověřených neziskových organizací v České republice. Individuálním dárcům i společnosti Ekospol za jejich podporu ještě jednou děkujeme, bez ní bychom na našich projektech nemohli pracovat.

Dalibor Dostál, ředitel obecně prospěšné společnosti Česká krajina

KDO JSME

Obecně prospěšná společnost Česká krajina je celostátní nezisková organizace působící v oblasti ochrany přírody, krajiny a životního prostředí. Jejím hlavním cílem je ochrana biologické rozmanitosti (biodiverzity), zmírňování dopadů klimatických změn na přírodu i člověka a adaptace krajiny na změny klimatu.

Součástí těchto snah je vytváření sítě nestátních přírodních rezervací, které umožní přežití ohrožených druhů rostlin a zvířat, případně jejich návrat do oblastí, kde byly v minulých staletích vyhubeny.

Základem našeho přístupu jsou nejenom ekologická a vědecká kritéria, ale také ekonomický přístup. Zkušenosti ochrannářských organizací z celého světa ukazují, že právě vytváření nestátních rezervací je dlouhodobě nejlevnější a nejefektivnější způsob ochrany životního prostředí.

Příroda se po celá tisíciletí vyvíjela přirozeným způsobem bez zásahu člověka, a obnova přirozených procesů v rezervacích je nejlevnějším způsobem údržby krajiny i ochrany živočichů a rostlin.

Fungující ekosystémy jsou nejlevnějším způsobem údržby krajiny, zejména v době odlivu obyvatel venkova do měst. Dlouhodobě snižují potřebu umělých zásahů na údržbu krajiny, která zatím daňové poplatníky stojí několik miliard korun ročně.

Společnost Česká krajina založil v roce 2007 Dalibor Dostál, politolog, novinář a pozdější šéfredaktor celostátní redakce Deníku. V práci neziskové organizace se rozhodl spojit celoživotní lásku k přírodě se zkušenostmi, které získal během svého dlouholetého působení v médiích, kde kromě funkce šéfredaktora zastával rovněž pozice šéfa domácí a ekonomické redakce či šéfa zpravodajství.

CO DĚLÁME

Společnost Česká krajina se věnuje zastavení úbytku biodiverzity a pracuje na projektech její obnovy. Zaměřuje se například na záchranu cenných přírodních luk a pastvin prostřednictvím návratu velkých kopytníků. Zkušenosti ze zahraničí ukázaly, že je to nejefektivnější a nejlevnější cesta k ochraně rostlinných a živočišných druhů v bezlesých lokalitách.

Naplňováním našeho programu se snažíme přispět k naplnění cíle Evropské komise stabilizovat biodiverzitu v rámci EU. Hlavním projektem v této oblasti je vybudování Národního centra biodiverzity, jakési „Noemovy archy“ pro ohrožené druhy v České republice.

Druhým cílem je boj s klimatickými změnami, které představují vážnou hrozbu nejenom pro druhovou rozmanitost v České republice, ale představují riziko pro ekonomický rozvoj země a životní úroveň jejích obyvatel.

Jednou z nejúčinnějších cest je vysazování stromů, které přispívají k pohlcování skleníkových plynů. Jeden průměrný vzrostlý strom absorbuje ročně 12 kilogramů CO₂. Jeden průměrně zalesněný hektar až 3,75 tuny CO₂. Snažíme se proto zvýšit lesnatost a přiblížit ji k průměru zemí Evropské unie a rozvinutých států OECD.

JAK PRACUJEME

Společnost Česká krajina spolupracuje při naplňování svých cílů s předními institucemi, vědeckými ústavy i významnými podniky a společnostmi. Nejdeme cestou konfrontace, naší snahou je zapojit do ochrany životního prostředí co největší okruh subjektů.

Příklady ze zahraničí ukazují, že právě zapojení významných ekonomických, společenských a vědeckých subjektů umožňuje dosáhnout v ochraně přírody nejlepších výsledků. Věříme, že společně to dokážeme i v České republice. Podnikům nabízíme naplňování Společenské odpovědnosti firem (Corporate social responsibility – CSR) v jedné ze tří základních oblastí tohoto přístupu – ochraně životního prostředí.

SBÍRKA SPOLEČNĚ PRO PŘÍRODU

V rámci osvědčení o konání veřejné sbírky z Krajského úřadu Středočeského kraje pokračovala v roce 2012 sbírka Společně pro přírodu ve prospěch našeho projektu Národního centra biodiverzity.

Sbírka formálně začala 1. 1. 2011 a bude ukončena 23. 11. 2013. Způsob konání sbírky je shromažďováním příspěvků na předem vyhlášeném bankovním účtu. Na jaře roku 2012 jsme získali dárcovskou SMS, jejímž provozovatelem je Fórum dárců ve spolupráci s Asociací provozovatelů mobilních sítí. Dárcovskou zprávu ve tvaru DMS KRAJINA mohou zájemci posílat na číslo 87 777. On-line metodami může veřejnost přispívat v rámci programů Darujspravne.cz na adrese <http://www.darujspravne.cz/krajina>.

Číslo sbírkového účtu je

2069491329/0800

účet je veden u České spořitelny.

ČESKÁ KRAJINA NA INTERNETU

Společnost Česká krajina je rovněž na sociálních sítích a pravidelně publikuje informace o svých projektech internetu. Česká krajina je v současnosti na internetu dostupná na těchto adresách:

Oficiální web:

<http://www.ceska-krajina.cz>

Facebook:

<http://www.facebook.com/CeskaKrajina>

Twitter:

<http://twitter.com/CeskaKrajina>

Flickr:

<http://www.flickr.com/photos/ceskakrajina>

ZMĚNA KLIMATU

Změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů současnosti a zmírnění postupu globálního oteplování představuje jednu z největších výzev pro lidstvo.

Jednu z nejúčinnějších metod snižování koncentrací CO₂, hlavního skleníkového plynu, v atmosféře přitom představuje výsadba nových lesů. Je prokázáno, že jeden zalesněný hektar absorbuje až 3,75 tuny CO₂ ročně. Zmírnění následků globálního oteplování znamená přínos pro evropské zemědělství, rybářství a turistický průmysl.

Globální oteplování představuje celosvětovou hrozbu, nejohroženější je přitom příroda v Evropě, včetně České republiky. V minulosti to již potvrdily klimatické změny provázející střídání dob ledových a meziledových. Ty ochudily Evropu o rostlinné i živočišné druhy výrazně více než ostatní světadíly.

Proto dnes roste ve východní Asii šestkrát víc a na východě Ameriky dvakrát více druhů stromů než v Evropě. Podobná situace je také u živočichů. Orientace Alp a Středozevního moře totiž nedovolují druhům ohroženým rozsáhlou změnou teplot volně migrovat na jih a v teplejších obdobích zpátky na sever.

Největším nedostatkem České republiky je chybějící síť fungujících biokoridorů. Ty mají klíčový význam pro pohyb rostlin a živočichů, pro něž je migrace jedinou možností záchrany před negativními následky klimatických změn.

Například nárůst průměrných teplot 3 stupně Celsia by znamenal posunutí areálů rozšíření jednotlivých druhů o 300 až 400 kilometrů severně. Řada druhů není schopna migrace na takové vzdálenosti a oteplení by pro ně mělo fatální důsledky. Pro organismy, které mohou migrovat, zase představuje nepřekročitelnou překážku fragmentace biotopů, které nejsou propojeny fungujícími biokoridory.

Nutný je rovněž aktivní přístup k odstraňování CO₂ v atmosféře. Jednou z nejúčinnějších cest je vysazování stromů a zvětšování ploch lesů. Jeden průměrný vzrostlý strom absorbuje ročně 12 kilogramů CO₂. Jeden průměrně zalesněný hektar až 3,75 tuny CO₂.

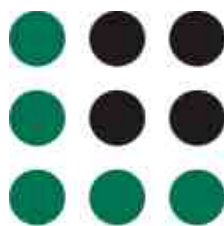
NAŠE PROJEKTY

Projekty společnosti Česká krajina chrání původní přírodu v České republice, ale zároveň usilují o to, aby byly prospěšné také člověku. Kromě ochrany ohrožených živočišných a rostlinných druhů slouží také jako prevence před povodněmi a pomáhají k čistějšímu ovzduší v oblastech nejvíce postižených smogem

Návrat zubrů do České republiky

Nejstarší projekt společnosti Česká krajina, který vznikl v době založení organizace v roce 2007. Po několika letech popularizace tohoto tématu a práce na odborné části programu byl projekt na sklonku roku 2012 představen odborné veřejnosti. Jeho součástí je jak vytváření podmínek pro návrat zubrů popularizací tohoto tématu ve společnosti, tak příprava reintrodukčního projektu. V listopadu 2012 byla v rámci projektu vydána přelomová studie Návrat zubra evropského (*Bison bonasus*) do České republiky. Ta mimo jiné popsala historii chovu zubrů v České republice a definovala vhodné lokality pro jejich reintrodukcí.

**ZELENÉ
PLÍCE
OSTRAVSKA**

Zelené plíce Ostravska

Zhruba od roku 2000 se v Česku opět začala zhoršovat kvalita ovzduší, především narůstají koncentrace nebezpečných jemných prachových částic. V roce 2006 již území se zvýšenou koncentrací těchto nečistot zasahovalo třetinu České republiky a žily na něm přibližně dvě třetiny obyvatel ČR. Odhaduje se, že vlivem znečištěného ovzduší ročně v ČR až dvanáct tisíc lidí. Ostravsko patří nejen k nejznečištěnějším lokalitám v České republice. Cílem projektu je přispět k postupnému zvýšení čistoty ovzduší na Ostravsku obnovou a vysazováním nových lesních porostů. Podle britské studie může vysazování stromů v blízkosti urbanizovaných oblastí snížit znečištění ovzduší prachovými mikročásticemi až o jednu čtvrtinu. Rovněž nedávno zveřejněná studie vědců z americké Columbia University došla k závěru, že zvýšení množství zeleně snížilo výskyt astmatu u dětské populace ve znečištěných oblastech až o pětadvacet procent.

Národní centrum biodiverzity

Stejně jako v celé Evropské unii, ani v České republice se nedaří zastavit pokles druhové rozmanitosti. Jedním z kroků, které by měly zvrátit tento negativní trend, je vybudování Národního centra biodiverzity. To by mělo poskytnout útočiště ohroženým druhům rostlin a živočichů a vytvořit příhodné podmínky také pro návrat některých druhů, které byly v předchozích staletích člověkem vyhubeny. Ve vyspělých zemích jsou projekty tohoto druhu v ochraně biodiverzity velmi úspěšné.

KONTAKT

Adresa

Naše sídlo se nachází v Kutné Hoře, jednom z nejkrásnějších měst ve střední Evropě, zapsaném na celosvětový seznam světového dědictví UNESCO.

Česká krajina o.p.s.
Šultysova 170
284 01 Kutná Hora
Česká republika

Web www.ceska-krajina.cz

E-mail info@ceska-krajina.cz

Tel (+420) 327 511 195

IČO 28254244

DiČ CZ28254244

BANKOVNÍ SPOJENÍ

Banka: Česká spořitelna
Č. účtu 2111959379/0800
IBAN CZ820800000002111959379

ORGANIZACE

Ředitel

Mgr. Dalibor Dostál

Správní rada

Mgr. Pavel Polák
Mgr. Josef Šlerka
Bc. Tomáš Procházka

Dozorčí rada

Mgr. Kateřina Volná
Mgr. Veronika Forková
Alena Vyroubalová

FINANČNÍ ZPRÁVA

Výkaz zisku a ztrát:	Činnost		
	Náklady(v tisících Kč)	hlavní:	hospodářská:
Náklady z činnosti	90	0	90
Ostatní služby	7	0	7
Ostatní náklady z činnosti	3	0	3
Spotřeba materiálu	59	0	59
Náklady celkem	159	0	159
Výnosy(v tisících Kč)			
Příspěvky a dotace na provoz	159	0	159
Výnosy celkem	159	0	55
Výsledek hospodaření před zdaněním	0	0	0

Rozvaha:		
Aktiva (v tisících Kč)	Minulé období (1):	Běžné období (2):
Běžný účet	3	260
Aktiva celkem	3	260
Pasiva (v tisících Kč)		
Ostatní závazky	0	8
Ostatní fondy	1	250
Výsledky hospodaření daného roku	1	0
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	1	2
Pasiva celkem	3	260

Finanční zpráva za rok 2012 obsahuje vybrané údaje z účetní závěrky účetní jednotky. Kompletní účetní závěrka je uložena v sídle účetní jednotky.

© Česká krajina 2013

Fotografie: Samphotostock.cz; Isifa.cz; M. Jirků; M. Konvička